

Маркіян Галабала,
адвокат (м. Київ),
кандидат юридичних наук

«АДВОКАТИ ВІДІГРАЮТЬ ФУНДАМЕНТАЛЬНУ РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ» (З ПРЕАМБУЛИ ДЕКЛАРАЦІЇ)

Ми називаємо Євромайдан революцією цінностей, оскільки українці під час цих подій боролися саме за цінності, а не за політичних лідерів. Основною правовою цінністю є справедливість. Тому в ті драматичні дні українське суспільство боролось й за справедливість – одну з основних засад права. Адвокатура зробила помітний внесок у перемогу Євромайдану, виконавши своє основне завдання – забезпечення права на захист від обвинувачення.

Велика кількість адвокатів на високому професійному рівні відстоювали інтереси своїх клієнтів від необґрунтованих та надуманих обвинувачень органів досудового розслідування та прокуратури.

Робилося це незважаючи на той факт, що процесуальним опонентом був не пересічний слідчий, прокурор, а уся система органів державної влади.

Наведу два приклади з власного досвіду участі в цих буремних подіях як адвоката.

Зранку 20 січня 2014 р., після початку протистоянь на вулиці Грушевського у місті Києві, до мене зателефонував знайомий громадський активіст Ігор Сіренко, який на той час перебував у приміщенні Київської міської клінічної лікарні № 17 та допомагав пораненим. Він попросив мене туди поїхати, оскільки мав побоювання, що кілька протестувальників будуть свавільно позбавлені волі, затримані та вивезені в ізолятори тимчасового тримання органів внутрішніх справ. Ігоря Сіренка особливо турбувала доля одного з них – сироти, який встиг при усній розмові в лікарні з міліціонером дати показання, що він був госпіталізований через вибух світлошумової гранати на вулиці Грушевського. Після прибуття до лікарні я уклав договір про надання правової допомоги з чоловіком та провів розмову. І вже за п'ять хвилин в палату зайшов слідчий Печерського РУ ГУМВС України в місті Києві у супроводі трьох оперуповноважених з метою затримання клієнта. Яким же було їхнє здивування, що у потенційного затриманого був адвокат... Через годину слідчий вийшов з палати, тримаючи в руках протокол допиту клієнта як потерпілого.

Вже через три дні вночі сталася інша подія. Надійшов дзвінок від Олександри Матвійчук, яка очолювала ініціативу «Євромайдан SOS», з проханням терміново виїхати на столичну вулицю Щорса, де було жорстоко побито та незаконно затримано учасників АвтоМайдану. Вже на місці мені відкрилася жахлива картина – вщент розбиті та знищені автомобілі, паніка родичів та друзів активістів, яких буквально викрадала міліція. Місце події знаходилося біля будівельного майданчика, який перебував під відеонаглядом. Я негайно звернувся до охоронця цього майданчика з запитанням, чи не могла камера спостереження зафіксувати ці події. Охоронець повідомив, що не може надати мені такі відомості, оскільки я є сторонньою особою.

Однак, після посилання на норму Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» про право адвоката збирати відомості про факти, що можуть

бути використані як докази, вдалося отримати копію відеозапису, на якому було видно, як працівники ПМОМ «Беркут» вчиняють беззаконня. За декілька днів оригінал відеозапису був знищений, що не завадило отриману раніше копію залучити як доказ до кримінального провадження щодо обвинувачення міліціонерів.

Тому, як писав Тарас Шевченко: «**Борітеся – переможете!**»

Значною мірою успішній роботі адвокатів у період Євромайдану сприяло активне висвітлення їх право-

Під час здійснення адвокатської діяльності адвокат має право вчиняти будь-які дії, не заборонені законом, правилами адвокатської етики та договором про надання правової допомоги, необхідні для належного виконання договору про надання правової допомоги, зокрема: збирати відомості про факти, що можуть бути використані як докази, в установленому законом порядку запитувати, отримувати і вилучати речі, документи, їх копії, ознайомлюватися з ними та опитувати осіб за їх згодою (п. 7. ч. 1 ст. 20 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»).

захисної діяльності у засобах масової інформації. Адже суспільство надзвичайно боляче сприймало факти застосування до учасників масових акцій протесту незаконних методів ведення слідства, винесення судами завідомо неправосудних рішень. На жаль, Правила адвокатської етики не достатньо регламентують порядок медійного висвітлення адвокатської діяльності, однак можливість використовувати такий інструмент у тактиці та стратегії захисту підтвердив згодом Європейський суд з прав людини в рішенні у справі *Morice v. France*.

«Суд вважає, що спірні коментарі заявника не можна вважати закидами в сторону правосуддя, які є безпідставними та такими, що заподіюють йому значної шкоди. Вони є критикою в сторону судді М. та L.L. як частина публічних дискусій щодо функціонування системи правосуддя та повинні оцінюватися з урахуванням широкого медійного висвітлення справи з самого початку. Водночас, незважаючи на те, що ці коментарі могли бути ймовірно сприйняті як грубі, вони однак були оціночними судженнями з достатнім фактичним обґрунтуванням» (зі справи *ЄСПЛ Morice v. France*).